

Landskap: Småland

Upptecknat av: Bengt Flåstöm

Härad: Sunnerbo

Adress: Magnus Hultbergsg. 5 Lund

Socken: Markaryd

Berättat av: Gustav Nilsson

Uppteckningsår: 1945

Född år 1871 i Ekshult, Markaryd

Övernatt. väsen ^{färl} i skogsdal av en karl och sedan som en häst	s. 1.
Drake i luften vid julstid.	s. 2.
Skogsomnan.	s. 2.
Hugga för "knarr och vud."	s. 2.
Villapadskottet.	s. 2.
Värtor.	s. 3.
Krikhosta.	s. 3.
Ke under sten - ha skörd året efter.	s. 3.
Skabb - bechvätta.	s. 4.
Marksvast över hästar mot maran.	s. 4.
Oklar, som ej ville gå.	s. 4.
Tändräk.	s. 4.
Julsleder.	s. 4-5, 6.

Veckoräkningen.	s. 5.
Frödjebruk.	s. 5.
Nödbröd.	s. 5.
Lysa och näsda till mat.	s. 5.
Majstänger och lövsal.	s. 6.
Renjöring	s. 6.
Begravning.	s. 6.
Vargar.	s. 6-7
Ej bra att skjuta skator.	s. 7.

Gustav Nilsson, kallad 'Gustav i Holmen', ägde gården tillsammans med sin bror Sven Anders Nilsson född 1882. Svas syster, som led av slaganfall (epilepsi), bodde hos dem men hade ej del i gården. Gustav N. hade varit ett par månader i Danmark en gång. Bästerna hade handlat med hästar, som de skickat till Danmark. Den yngre brodern Sven talade en utpräglad dialekt, ej så den äldre. Bägge voro listiga, den yngre mest.

Gustav berättade: "I Åland köpte kom jag sent körandes. När jag kom till Åland köpte ö (i Åland), var det alldeles mörkt. Så kom det mig. Det såg ut som en kare. Huset stannade. När det förstod, jag ville förbi, gick det förut över vägen. Men blev det först. Jag talade till det. Men det svarade inte. Det såg liksom hästar i vatten. Den här var genomvit, så det hindrade."

"Vid julatid flöjde och singlar draken högt
uppe i luften. Han såg ut till att vara 3 alnar. Men
han var bodigens högt uppe. Rött ser det ut."

"Nej, jag var ej höst av skogs⁸¹snurran direkt. Di
sa, di sett 'na som en människa, ihålig på ryggen.
Det var en kvinna, som såg något. Hon trodde, det
var barn, och ville tala med dem men då försvann
di. Karl Svensson höstade. Då kom ett par flickor
springandes. Han trodde, det var hans flickor men
så försvann de. Före i världen trodde di, di mötte
skogs⁸¹snurran. Di vrängde di mössan och rocken."

"Petter Johans mor Stina Persson hon var ho
far och högg för knarr och vred. Hon använde spänd.
Det minns jag. "Jag kuggar, sa hon. "Vad kuggar du
för?" sa den sjuka. "Jag kuggar för knarr, vasa
och senored."

"Om di träffat på vilkypastett, blev di sjuka.
Nobor Hans, som var född 29, fick sådent år 1862

2

2

- han var 33 år då - och dog. Ville ej, att de skulle skjuta över honom, det vågade sig verböjda på ett par ställen på bröstet. Han var religiös.

"Jag var i Danmark och hade värtor. En sade till mig: "Tag flaskasvär och kasta sen till bunden!"

"För kiltbrosta skulle de ha ben. Ekström var vän och lade stöpsot. Han talade om sin flicka, som hade kiltbrosta. Då sade en till honom, att han skulle hämta en huvudskalle och batta vatten på ot och ge flickan. Men det köpte ej utan flickan dog. Och huvudskallen låg i skäpet. Frun bad honom att bära den till kyrkogården. Men han kastade den över lagårdstaket."

"Far mindes, att tre pyra av stulle läggs under en sten för bra stöd året efter. De skulle ej vara avhuggna. Man tog rippen och böjde under stenen."

(till glösa²)

Far och mor talte om att de smörjde in hand och
när med besk. för. det blev beskedhått. Men band de med
ett rejs i taktet. den sjuke stord på något och fick hoppa
ner och då stuts allt av. det var ett botemedel mot skabb
sen skulle de surörja efteråt.

Hästar kunde få flutad man. Markväst från
björk hängdes över hästen mot maran. Hon var litet djur
(et. spöke)

Om de ej' fick ~~lättat~~ olar att gå, skulle de spotta
fram hornbaggen. Men det skulle gå fort. Annars
fick man en öfil.

Jösse Johanna talte om att Jösse visat om en
bruggstabe för kreaturen.

Mor sa, att handväsk skulle di bära av till ett
träd. den som högg trädet, fick det sen.

Under julen, fätte far om, skulle det vara helan
på golvet - han var född i Norra Eklund - och eld
på fyren hela natten. det var ljus hela natten för
högsollighets skull. Ljus var det på vartenda

(Svängsinge
magi?)

Ställe utmed vägen på Ottena.

4 rygger till året om 3 månader var. Räkning-
en börjar 1 januari:

Vecknatatlet började 13 dygn efter Fredagen,
enligt somliga 11 dygn därefter. För räkningens alltid
med 11 dygn efter Fredagen. I åttonde el. sjunde
vecka såddes råg, havre och korn.

De skogade in bache, brände, hackade och
satte i kutor (kåta). Det blev goda potatis. Tre
i var kut (kut). Lite aska och gödset ströddes på.
Man satte ej i rader. Sedan såddes råg året efter.
Tredje året gräs.

Bokbark användes för till nödbred. Slarva-
Johan hade varit med och skalat bokbark till bröds.

De kokte syra och använde till mat. För 30 år
sedan hade vi nälla (nässlor) till kål, när vi
skogade.

För 25-30 år sedan såddes rader men ej

(Juli, Juli)

för 60-70 år sedan.

Julgran hade vi i vår barndom. Prydnader köptes. För längliga Hder sedan skulle det hänga en julskrona av halms i taket. Enar ställdes ej utomhus.

Majstångar fanns det knapp i vår barndom. Men för 25 år sedan hade de lövsal till mödsonmar och drack kaffe i dem.

På värsidan stöddes granstallar till söndags på golvet. Men talle också om sand på golvet.

Mor bjöd till sig några och så bjäpyles de åt att slena golv, väggar och tak.

Liken kunde stå i opphusen (boingshuset) eller i kängan eller också i en lövsal av gran. Locket skulle vara av på begravningsdagen. Släktingarna hade tomfat med gröt med sig till begravningen. Den var stekt på plåt i ugnen.

Morbror Hans, född 1829, var med i skall efter vargar. En del jägare var med men också mycket

knävat grans

7.

ACC. N:R M. 9773:7

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

annat folk. De hade klappten ut slå med. De kunde ha braa sabbe (avstånd mellan varandra).

Far vaktade i byn och tog vargungar i en säck. Han hade vargarna efter sig. Men de rör ej' smäpoj'kar. Han fick 5 kor stycket för skinnat.

Det var ej' bra att sejuta skator.

Avväjningsmaji. (2)
"Jesse Johanna talte om, att
Jesse visat om en huggstavbe
för kreaturen."

Markaryd, Sm.

9773:4.